مجله ره آورد سلامت ،دوره ۲ ،شماره ۲ ، تابستان ۱۳۹۵ http://Rsj.iums.ac.ir مقاله اصیل

بررسی وضعیت استفاده از شبکه های اجتماعی و ارتباط آن با وضعیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه های شهر ایلام در سال ۱۳۹۳

زهرا دلشادی: کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایلام، ایلام، ایران delshadi.z@yahoo.com

مصطفی قربانی: استادیار اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران و مرکز تحقیقات بیماری های غیر واگیر، پژوهشکده علوم جمعیتی غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران mqorbani1379@yahoo.com

محمد دلشادی: کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران moh.delshadi@yahoo.com

امید صفری: گروه اطفال، دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران omidsafari50@gmail.com

طاهره پاشایی: مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران pashaeit@gmail.com

مرتضی منصوریان: نویسنده مسئول: استادیار، عضو هیات علمی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، تهران، ایران

چکیده

زمینه وهدف: این مطالعه با هدف تعیین وضعیت استفاده از شبکه های اجتماعی و ارتباط آن با وضعیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه های شهر ایلام در سال ۱۳۹۳ طراحی شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی- تحلیلی ۴۰۰ دانشجو ی دانشگاه های شهر ایلام با روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند، ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه ای بود. داده ها در نرم افزار **SPSS** وارد و با آزمون های آماری ضریب همبستگی پیرسون،رگرسیون خطی، آزمون کای-دو و آزمون آنالیز واریانس شدند.

یافته ها: میزان استفاده از شبکه های اجتماعی در ۲۵/۵ درصد از دانشجویان در حد بالا، ۶۳/۸ درصد در حد متوسط و ۱۰/۸ درصد در حد پایین بود و وضعیت تحصیلی در ۱۱ درصد از دانشجویان در حد خوب، ۷۶ درصد در حد متوسط و ۱۳ درصد در حد ضعیف بود. بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و وضعیت تحصیلی دانشجویان ارتباط معنی دار وجود نداشت. بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و سن دانشجویان، جنسیت دانشجویان و شغل مادر دانشجویان ارتباط معنی دار وجود داشت ($p < ۰/۰۵$).

نتیجه گیری: همبستگی مستقیمی بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و وضعیت تحصیلی دانشجویان وجود داشت، این همبستگی ناقص و از شدت بسیار پایینی برخوردار بود. بدین معنی که هرچه میزان استفاده از شبکه های اجتماعی بیشتر می شد با شدت ضعیف تری وضعیت تحصیلی بهتر می گشت و این همبستگی به لحاظ آماری معنی دار نبود. به نظر می رسد به دلیل گسترش ارتباطات میان فردی استفاده از شبکه های اجتماعی برای دانشجویان رضایت مندی ایجاد کرده است و روز به روز کاربران آن ها در حال افزایش هستند.

واژگان کلیدی: شبکه های اجتماعی، وضعیت تحصیلی، دانشجویان

[Downloaded from rsj.iums.ac.ir on 2026-10-15]

مقدمه

امروزه با گسترش کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در زندگی روزمره شاهد شکل گیری نسل جدیدی از ابزارهای اینترنتی هستیم که امکانات بیشتری را برای روابط متقابل، مذاکره، گفت و گو و به طور کلی ارتباط دو سویه فراهم آورده است. شبکه های اجتماعی اینترنتی به عنوان مهم ترین مصادیق این امر، به محلی برای حضور اقشار مختلف جامعه به ویژه جوانان و مکان تبادل آرا و افکارشان و تامین نیازهای متناسب با زندگی اجتماعی جوانان تبدیل شده اند (۱). تمایل بشر به اجتماعی بودن و اجتماعی زندگی کردن، وی را بر آن داشت تا محیط اینترنت را به یک جامعه مجازی تبدیل کند (۲). شبکه هایی از جمله فیس بوک، توییتر، یوتیوب، مای اسپیس، فلیکر، از جمله شبکه های اجتماعی مجازی هستند که در مدت زمانی کوتاه به سرعت رشد کرده اند و روز به روز میان افراد محبوبیت بیشتری پیدا می کنند. از آن جا که برقراری ارتباط اصلی ترین دلیل استفاده کاربران از شبکه های اجتماعی می باشد و افراد در زمان کمی با افراد متعدد می توانند ارتباط برقرار کنند، در بسیاری از موارد منجر به استفاده افراطی افراد، به خصوص نوجوانان و جوانان از این شبکه ها شده است و باعث می شود که افراد به ارتباط در فضای مجازی بیش از ارتباط در فضای واقعی علاقه مند شوند که این امر می تواند سلامت روانی آن ها را تهدید کند. اختلالاتی چون اعتیاد به اینترنت، افسردگی، انزوای اجتماعی، اختلال هویت، کاهش احساسات، عدم اعتماد به نفس از جمله اختلالات رایج استفاده مفرط از شبکه های اجتماعی می باشد (۳). یکی از بزرگترین نقاط قوت اینترنت این است که از محدودیت های فضا و زمان فراتر می رود و یک مکان مجازی برای ملاقات فراهم می آورد که از طریق آن افراد می توانند روابط اجتماعی خود را با دیگران حفظ کنند (۴). اینترنت به مردم امکان می دهد که با گسترش مرزهای شبکه های ارتباط اجتماعی از زندگی واقعی به فضاهای مجازی، با توده ای از مخاطبان روبه رو شوند.

بنابراین، تعاملات جهانی میان مردم را که علایق مشترک دارند پرورش می دهد.(۵) امروزه، استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی روز به روز محبوبیت پیدا می کند. هم اکنون، سایت های شبکه ی اجتماعی، بعد از پورتال های بزرگی مثل یاهو یا ام اس ان و موتورهای جست و جو مانند گوگل، به پر استفاده ترین خدمات اینترنتی تبدیل شده اند. یکی از مهم ترین شبکه های اجتماعی در حال حاضر فیس بوک است. بر طبق جدیدترین آمار به دست آمده از ویکی پدیا، تعداد کاربران فیس بوک در ۲۴ آوریل ۲۰۱۲ حدود ۹۰۰ میلیون کاربر در جهان گزارش شده است (۶). ماهانه بیش از ۴۳ درصد کاربران به فیس بوک مراجعه می کنند و هر کاربر به طور متوسط ۲۵ دقیقه در روز را در این سایت سپری می کند(۷).

با جستجو در پژوهش های مرتبط با موضوع وضعیت استفاده از شبکه های اجتماعی و ارتباط آن با وضعیت تحصیلی دانشجویان نشان می دهد که تاکنون پژوهشی انجام نشده است اما پژوهش هایی وجود دارند که به صورت غیر-مستقیم با موضوع این تحقیق ارتباط دارند. پژوهش های کیفی اخیر اظهار کردند فیس بوک توان تغییر سبک گفتگوی افراد و ارتباط با یکدیگر را دارد(۸ و ۹) مطالعات نشان داده اند دانشجویانی که از فیس بوک استفاده می کنند ساعات اندکی را به مطالعه می گذرانند که این می تواند تاثیر مضری بر عملکرد تحصیلی شان بگذارد.(۱۰) آنچه ضرورت توجه به رابطه ی میان عضویت و حضور در شبکه های اجتماعی اینترنتی و سبک زندگی جوانان را بیشتر می کند، علاقه ای است که قشر جوان به دلیل جذابیت ساختار این جوامع و ارضای نیازهای اجتماعی اش به عضویت در شبکه های اجتماعی اینترنتی دارد. نتایج مطالعه ای نشان داده است شبکه های اجتماعی اینترنتی با ارضای همزمان نیازهای عقلی، منطقی و عاطفی جوانان و نوجوانان، گروه های سنی مذکور را به سمت خود جذب کرده و موسسان جوامع مجازی از این فرصت برای انتقال مفاهیم فرهنگی، سیاسی و اجتماعی مد نظر خود در قالب

Email:rsj@iums.ac.ir
[Downloaded from rsj.iums.ac.ir on 2026-10-15]

نرم و پنهان نهایت استفاده را می برند.(۱۱) مطالعه ای در ایالات متحده آمریکا نشان داد که میان عضویت و حضور در شبکه های اجتماعی و اینترنتی با نوع پیام ها و عکس هایی که توسط اعضا منتشر می شود، ارتباط وجود داشته است. (۱۲)

مطالعه ای دیگر نشان داد که کسانی که در مراحل اولیه ی استفاده از اینترنت هستند یا از آن به میزان کم استفاده می کنند، آن را ابزار اطلاعاتی و ارتباطی مهمی دانسته و برعکس بیشتر کاربرانی که مدت بیشتری از اینترنت استفاده کرده اند، استفاده از آن را برای سرگرمی دانسته اند.(۱۳) با توجه به نتایج تحقیقی تفاوت معنی داری بین جوانانی که از شبکه های اجتماعی مجازی استفاده می کردند و جوانانی که از شبکه های اجتماعی مجازی استفاده نمی کنند و سبک زندگی آنان وجود داشت.(۱۴) مطالعات نشان داده اند که استفاده از شبکه های اجتماعی تاثیر مهمی بر انگیزه ی یادگیری دانشجویان دارد، بر یادگیری و حال و هوای کلاس درس نیز تاثیر دارد(۱۵و ۱۶) بنابراین آغاز مطالعات از لحاظ تحصیلی نیز مهم می باشد. نتایج مطالعه ای دیگر در ایالات متحده نشان داد که ۸۶/۷ درصد افراد یک حساب توییتر، ۵۶ درصد یک حساب فیس بوک، ۴۳ درصد یک کانال یوتیوب و ۱۳ درصد یک حساب فلیکر داشتند(۱۷). با وجود شیوع همه گیر استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی و مزایا و معایب آن تحقیقات محدودی در این زمینه وجود دارد، شاید بدین دلیل که پدیده ی اجتماعی نسبتا جدیدی است و فرصت محدودی برای تحقیق اکتشافی در این زمینه وجود داشته است. با این حال، در چند سال اخیر تعداد پژوهشگرانی که چنین پژوهش هایی را ترتیب داده اند در حال رشد بوده است. این مقاله جهت تعیین وضعیت استفاده از شبکه های اجتماعی و ارتباط آن با وضعیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه های شهر ایلام در سال ۱۳۹۳ طراحی شده است.

روش کار

مطالعه حاضر مقطعی از نوع توصیفی- تحلیلی است. جامعه مورد مطالعه در این تحقیق کلیه دانشجویان دختر و پسری که در سال ۱۳۹۳ در دانشگاه علوم پزشکی، دانشگاه ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه پیام نور شهر ایلام مشغول به تحصیل بودند را تشکیل داد، که ۴۰۰ نفر از آن ها به طور تصادفی طبقه بندی شد، حجم نمونه ۳۸۴ نفر بدست آمد، اما برای جلوگیری از اشتباهات تصادفی حاصل که از اختلاف بین طبقه ها ناشی می شود حجم نمونه ۴۰۰ نفر و برای هر دانشگاه ۱۰۰ نمونه در نظر گرفته شد. پس از تعیین حجم نمونه داده ها با مراجعه مستقیم پرسشگران به دانشگاه های مورد مطالعه جمع آوری شدند به این ترتیب که پرسشگران به محیط دانشگاه ها مراجعه و پرسشنامه را بین دانشجویان به صورت تصادفی توزیع کردند و پس از تکمیل پرسشنامه توسط دانشجویان اقدام به جمع آوری پرسشنامه نمودند. داده های این پژوهش از طریق پرسشنامه محقق ساخته جمع آوری شد که روائی و پایائی آن با نظرخواهی از متخصصین آموزش بهداشت و اپیدمیولوژی و همسانی درونی آلفای کرونباخ مورد تایید قرار گرفت . پرسشنامه مذکور شامل سه قسمت بود که قسمت اول شامل متغیرهای دموگرافیک از قبیل سن، جنس، دانشگاه، مقطع تحصیلی، وضعیت تاهل، میزان تحصیلات پدر و مادر، شغل پدر و مادر، بومی بودن استان ایلام و محل سکونت است.

قسمت دوم سوالات مربوط به میزان استفاده از شبکه های اجتماعی که حاوی ۶ سوال و نمره گذاری با توجه به تعداد گزینه هر سوال متفاوت بود و برای افرادی که از شبکه های اجتماعی استفاده نمی کردند هر سوال صفر در نظر گرفته شد و برای بقیه افراد هرچه میزان استفاده کمتر، نمره بالاتری می گرفتند در مجموع برای بررسی میزان استفاده از شبکه های اجتماعی با استفاده از میانگین نمرات(۱۱/۳۹) و انحراف معیار(۷/۱۳) بدست آمده سه سطح در نظر گرفته شد، در حد بالا با نمره بیشتر از ۲۶/۴،

Email:rsj@iums.ac.ir
[Downloaded from rsj.iums.ac.ir on 2026-10-15]

متوسط ۱۸/۵۲ – ۲۶/۴ و در حد پایین با نمره کمتر از ۱۸/۵۲ بودند.

قسمت سوم سوالات مربوط به وضعیت تحصیلی که حاوی ۶ سوال و نمره گذاری با توجه به تعداد گزینه هر سوال متفاوت بود و هر چه میزان مطالعه بیشتر، نمره بالاتری می گرفتند و در مجموع برای بررسی وضعیت تحصیلی با استفاده از میانگین نمرات(۱۹/۶۷) و انحراف معیار(۳/۶۷) بدست آمده سه سطح در نظر گرفته شد، در حد پایین با نمره کمتر از ۱۹/۸۹، متوسط با نمره ۲۶/۳۷- ۱۹/۸۹ و در حد بالا با نمره بیشتر از ۲۶/۳۷ بودند.

یافته ها

میانگین سنی دانشجویان۳/۱۶ ± ۲۲/۴۰ بوده که ۶۰ درصد آن ها دختر و ۴۰ درصد پسر بودند. ۶/۵ درصد از شرکت کنندگان در مقطع کاردانی، ۸۲/۲ درصد در مقطع کارشناسی، ۸/۸ درصد در مقطع کارشناسی ارشد و ۲/۵ درصد در مقطع دکتری مشغول به تحصیل بودند.میانگین معدل دانشجویان مورد مطالعه ۱/۷۲±۱۵/۷۲ بوده و از بین آن ها ۱۳/۵ درصد، متاهل و ۸۶/۵ درصد مجرد بودند. ۶۱/۵ درصد از مادران و ۵۳ درصد از پدران دارای تحصیلات زیردیپلم و دیپلم بودند و ۴۷/۵ درصد از پدران دارای شغل آزاد و ۹۰/۷۵ درصد از مادران خانه دار بودند. ۷۲ درصد از دانشجویان بومی استان ایلام و ۲۸ درصد غیربومی بودند که در این میان ۵۸/۲ درصد در منزل شخصی و ۳۸ درصد در خوابگاه دانشجویی سکونت داشتند. ۷۴/۵ درصد دانشجویان حداقل از یک شبکه اجتماعی استفاده می کردند و ۳۰ درصد از آن ها همزمان از بیش از سه شبکه اجتماعی استفاده می کردند. در این میان بیش از نیمی از دانشجویان کمتر از ۲ ساعت از وقت خود را در طول روز صرف حضور در این شبکه ها می کردند و ۵۰/۸ درصد از آن ها بیشتر در گروه های دوستانه، ۱۰/۸ درصد گروه های اجتماعی، ۱۰/۲ درصد گروه های علمی و ۲/۸ درصد در گروه های سیاسی- عضو بودند. تعداد واحد افتاده در ترم گذشته و تعداد کل واحدهای افتاده به ترتیب در ۸۱ و ۶۷/۲ درصد از دانشجویان صفر واحد اعلام شده بود. به صورت میانگین دانشجویان در طول هفته ۵-۳ ساعت مطالعه درسی و ۱۰-۵ ساعت مطالعه غیردرسی داشتند. بیشترین استفاده از شبکه های اجتماعی مربوط به واتس آپ بود (جدول۱). میزان استفاده از شبکه های اجتماعی در ۲۵/۵ درصد از دانشجویان در حد بالا، ۶۳/۸ درصد در حد متوسط و ۱۰/۸ درصد در حد پایین بود و وضعیت تحصیلی در ۱۱ درصد از دانشجویان در حد خوب، ۷۶ درصد در حد متوسط و ۱۳ درصد در حد ضعیف بود.

جدول۱- فراوانی مطلق و فراوانی نسبی استفاده از انواع شبکه های اجتماعی در دانشجویان

شبکه اجتماعی	فراوانی	درصد
واتس آپ	۲۵۹	٦٤/٨
وایبر	۱۷۷	٤٤/٢
لاین	۹۵	۲۳/۸
فیس بوک	۸۳	۲۰/۸
تانگو	٦٩	۱۷/۲
ویچت	۲۹	۷/۲

جدول۲- فراوانی مطلق و فراوانی نسبی پاسخ دانشجویان مورد مطالعه به برخی از سوالات

[Downloaded from rsj.iums.ac.ir on 2026-10-15]

	بله		خیر		هیچکدام	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱-آیا حضور در شبکه های اجتماعی باعث غفلت از کارهای دیگرتان می شود؟	۱٤۲	۳۵/۵	۱۵٦	۳۹	۱۰۲	۲۵/۵
۲-آیا حضور در شبکه های اجتماعی باعث تغییر طرز تفکر و اعتقادات شما شده است؟	۸۹	۲۲/۲	۲۰۹	۵۲/۲	۱۰۲	۲۵/۵
۳-آیا حضور در شبکه های اجتماعی باعث افت تحصیلی شما شده است؟	۹٦	۲٤	۲۰۲	۵۰/۵	۱۰۲	۲۵/۵

آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی نشان داد میان میزان استفاده از شبکه های اجتماعی وحسب وضعیت تحصیلی به لحاظ آماری معنی دار نبود. همچنین بر اساس نتایج مربوط به آزمون کای دو ارتباط معنی داری بین سایر متغیرهای دموگرافیک و سطوح مختلف میزان استفاده از شبکه های اجتماعی وجود نداشت. اما بر اساس آزمون آنالیز واریانس بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و سن دانشجویان ارتباط معنی دار مشاهده شد. آزمون آنالیز واریانس نشان داد که تفاوت معنی داری بین میانگین سن برحسب سطوح مختلف میزان استفاده از شبکه های اجتماعی وجود دارد (p=۰/۰۱۷)و این اختلاف بین گروه های در حد بالا و متوسط مشاهده می گردد. (جدول۳). و همچنین نتایج آزمون کای- دو نشان داد که ارتباط بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی با جنسیت و شغل مادر دانشجویان معنی دار بوده است. جدول(۴)

جدول۳- آزمون آنالیز واریانس بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و سن آزمودنی ها

میزان استفاده از شبکه های اجتماعی/سن	میانگین	انحراف معیار	حدود اطمینان ۹۵ درصد		F	df	p-value
			حداقل	حداکثر			
در حد بالا	۲۳/۳۲	٤/۰۱	۲۲/۵٤	۲٤/۱۱	۷/۵۱۸	۲/۳۹۷	۰/۰۱۷
متوسط	۲۱/۹٦	۲/٦۲	۲۱/٦۳	۲۲/۲۸			
در حد پایین	۲۲/۸٦	۳/۳۹	۲۱/۸۱	۲۳/۹۱			
کل	۲۲/٤۰	۳/۱٦	۲۲/۰۹	۲۲/۷۱			

[Downloaded from rsj.iums.ac.ir on 2026-10-15]

جدول٤- رابطه بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و شغل مادر در دانشجویان مورد بررسی

میزان استفاده از شبکه های اجتماعی/شغل مادر	خانه دار		شاغل		کل	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
در حد بالا	۱۰۰	۹۸	۲	۲	۱۰۲	۱۰۰
متوسط	۲۲۳	۸۷/۵	۳۲	۱۲/۵	۲۵۵	۱۰۰
در حد پایین	۳۹	۹۰/۷	٤	۹/۳	٤۳	۱۰۰
کل	۳٦۲	۹۰/۵	۳۸	۹/۵	٤۰۰	۱۰۰

آزمون کای دو نشان داد رابطه معنی داری بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و شغل مادر افراد مورد مطالعه وجود دارد(p=۰/۰۰۹). بدین صورت که در بین مادران خانه دار بیشترین درصد مربوط به سطح در "حد بالا " استفاده از شبکه های اجتماعی بوده و کمترین درصد مربوط به "سطح متوسط" استفاده از شبکه های اجتماعی می باشد همچنین در بین مادران شاغل بیشترین درصد مربوط به "سطح متوسط" میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و کمترین درصد مربوط به "سطح بالا درصد" استفاده از شبکه های اجتماعی می باشد.(۵۵/۸ در صد از کل جمعیت مورد مطالعه را کسانی تشکیل می دهند که مادران آن ها خانه دار بوده و به لحاظ میزان استفاده از شبکه های اجتماعی در سطح متوسطی می باشند و همچنین ۰/۵ درصد از کل جمعیت را کسانی تشکیل می دهند که مادران آنها شاغل بوده و به لحاظ استفاده از شبکه های اجتماعی در سطح بالایی می باشند.)

بحث

شبکه های اجتماعی مجازی نسلی جدید از صفحه های اینترنتی هستند که براساس نیاز مخاطبان طراحی شده است. آن ها نابودکننده اجتماع نیستند. شبکه های مجازی آمده اند تا مردم سراسر دنیا بتوانند ارتباطی بهتر و راحت تر داشته باشند. نتایج این مطالعه حاکی از آن است که ۷۴/۵ درصد از دانشجویان حداقل از یک شبکه اجتماعی استفاده می کردند که تا حدودی مشابه نتایج مطالعه Rosemary بود که ۶۰ درصد از افراد حداقل از یک نرم افزار رسانه اجتماعی استفاده می کردند(۱۷)

میزان استفاده از شبکه های اجتماعی در دانشجویان در حد متوسط می باشد که مشابه نتایج مطالعه Barat است که در آن میزان استفاده دانشجویان از شبکه های اجتماعی در حد متوسط اعلام شد(۱۸) همچنین نتایج نشان داد که رابطه معنی داری بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و وضعیت تحصیلی وجود نداشت که در بررسی متون به مورد مشابهی برخورد نکردیم. این نتیجه می تواند به دلیل فواید شبکه های اجتماعی مثل حضور در گروه های علمی و آموزشی باشد. همچنین ۲۴ درصد از دانشجویان اظهار داشتند که حضور در شبکه های اجتماعی باعث افت تحصیلی آن ها شده است که مشابه نتایج مطالعاتی بود که نشان دادند دانشجویانی که از فیس بوک استفاده می کنند ساعات اندکی را به مطالعه می گذرانند که این می تواند تاثیر مضری بر عملکرد تحصیلی شان بگذارد.(۱۰)

[Downloaded from rsj.iums.ac.ir on 2026-10-15]

نتایج نشان داد که رابطه معنی داری بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و سن و جنس دانشجویان وجود داشت که مشابه نتایج مطالعه ای است که اظهار داشته است که بین استفاده از شبکه های اجتماعی و اعتیاد به اینترنت با متغیرهای سن و جنس ارتباط معنی داری وجود داشته است(۱۸) اما با نتیجه مطالعه ی Kirschner مغایرت داشت که در آن میزان استفاده از تلفن همراه در زنان و مردان مشابه یکدیگر بود(۱)

با توجه به نتایج ۲۴ درصد از دانشجویان از یک شبکه اجتماعی، ۲۱/۵ درصد از دو شبکه اجتماعی و ۱۴/۵ درصد از سه شبکه اجتماعی استفاده می کردند که مشابه نتایج مطالعه ای در ایالات متحده بود که اظهار داشتند ۲۲ درصد از یک رسانه اجتماعی، ۲۲ درصد از دو رسانه اجتماعی و ۸ درصد از سه یا چهار رسانه اجتماعی استفاده می کردند(۱۷). نتایج نشان داد که ۲۰/۸ درصد دانشجویان از فیس بوک استفاده می کردند که این میزان کمتر از نتایج مطالعه ای در ایالات متحده بود که در آن ۵۶ درصد افراد از فیس بوک استفاده می کردند(۱۷)

بر اساس نتایج این مطالعه ۳۵ درصد از دانشجویان عنوان کرده بودند که حضور در شبکه های اجتماعی باعث غفلت از کارهای دیگرشان شده بود. که با نتایج مطالعه ای دیگر تا حدودی مغایرت داشت که ۷۰ درصد از افراد عنوان کرده بودند با حضور در شبکه اجتماعی فیس بوک و فعالیت در آن تغییراتی در برنامه روزانه آن ها و کارهای روزمره شان ایجاد شده است(۲).

۲۲ درصد از دانشجویان عنوان کردند که حضور در شبکه های اجتماعی باعث تغییر طرز فکر و اعتقادات آن ها شده است که با نتیجه ی مطالعه ای مشابه مغایرت داشت که عنوان کرده بود با افزایش میزان استفاده از فیس بوک، هویت دینی دانشجویان ضعیف تر می شود(۱۹).

با توجه به نکات ذکر شده، می توان دریافت که استفاده بیش از اندازه از شبکه های اجتماعی به دلیل جذابیتی که برای کاربران ایجاد می کنند، به آرامی آن ها را به خود معتاد می سازد و می تواند با توجه به آن ها، نیازهای روانی و هیجانی آن ها را تامین نماید. این در حالی است که اشتغال بیش از حد به اینترنت رشد روانی- اجتماعی و هیجانی آن ها را به دلیل عدم تجارب معمول و گروهی با هم سالان دچار اختلالات رفتاری و در خود فرو رفتگی می کند. بنابراین جایگزین نمودن شبکه های اجتماعی روی اینترنت به جای حضور و تعامل با افراد در دنیای واقعی، باعث خواهد شد که ارتباطات اجتماعی و عاطفی کاربران رشد نیابد.

نتیجه گیری

میزان استفاده از شبکه های اجتماعی در دانشجویان در حد متوسطی بود و هرچه میزان استفاده از شبکه های اجتماعی بیشتر می شود با شدت ضعیف تری وضعیت تحصیلی بهتر می گردد و این همبستگی به لحاظ آماری معنی دار نبود. به نظر می رسد به دلیل گسترش ارتباطات میان فردی استفاده از شبکه های اجتماعی برای دانشجویان رضایت مندی ایجاد کرده است و روز به روز کاربران آن ها در حال افزایش هستند.

در نهایت پیشنهاد می شود که به منظور پیش گیری از اختلالات، مراکز دانشگاهی و آموزشی، خانواده ها و رسانه ها در این رابطه برنامه ریزی کلان و استراتژیکی را تدوین و اجرا نمایند و فرهنگ استفاده صحیح از کامپیوتر، اینترنت، شبکه های اجتماعی و امکانات موجود در آن، جایگزین شیوه های غلط گردد.

تقدیر و تشکر

[Downloaded from rsj.iums.ac.ir on 2026-10-15]

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی مصوب معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی ایلام است. نویسندگان مقاله از معاونت تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی ایلام و کلیه کسانی که در این مطالعه شرکت کرده اند کمال تشکر را دارند.

[Downloaded from rsj.iums.ac.ir on 2026-10-15]

منابع

1. Bashir H and Afrasyabi M. Social networking sites and youth lifestyle: The Case of the largest Iranian community. Journal of cultural, Period Fifth, Number 1, spring 1391, 31-62. (Persian)
2. Aghili V and Pori E. The impact of social networks on interpersonal communication users. Culture Communication, Period 1, Number 3, 1390, 25-44. (Persian)
3. Zokaee M, Katibi F. Relationship of Presence in cyberspace and modern identity, research in young Iranianinternet users. Journal of Social Sciences 2012; (33): 34-7. (Presian)[
4. Papacharissi, Z. (2002). "The Presentation of Self in Virtual Life: Characteristics of PersonalHome Pages", Journalism and Mass Communication Quarterly, 79 (3).(
5. Yuqing, Ren; Robert Kraut; and Sara Kiesler (2007). "Applying Common Identity and BondTheory to Design of Online Communities", Organization Studies, 28 (3).(
6. http: //fa. Wikipedia.org
7. Alexa (2012):" Traffic Ranking", in: http://www.alexa.com
8. Lamp, C., E llison, N., & Steinfield, C. (2008).Changes in use andperception offacebook. In Proceedings of the ACM 2008 conference oncomputer supportedcooperative work (pp. 721–730). New York: ACM
9. Richardson, K., & Hessey, S. (2009). Archiving the self? Facebook asbiography ofsocial and relational memory.Journal of Information,Communication, and Ethicsin Society, 7, 25–38.
10. Kirschner, P. A., & Karpinski, A. C. (2010).Facebook and academicperformance. Computers in Human Behaviour, 26, 1237–1245.
11. Najafi solari H (1389) "The model is developed to support the social networks", Iran newspaper, 4572, 36. (Persian)
12. Almjeld, J. M (2008) the girls of myspace: new media as gendered literacy practice and identity construction, College of Bowling Green State University.
13. Feyzi A (1384), Style, leisure and Internet use among 18-12 year-old students in Tehran, Tehran: Institute of Culture, art and Communication. (Persian)
14. Fathi S, Vosoughi M, Salmani G. Relationship between Use of social networks youth lifestyle. Sociological studies on youth, Fourth year, Number Thirteenth, 1393. 69- 88. (Persian)
15. Mazer, J. P., Murphy, R. E., & Simonds, C. J. (2009).The effects ofteacher selfdisclosure via facebook on teacher credibility.Learning,Media and Technology,34(2), 175–183.
16. Tuncay, N., & Uzunboylu, H. (2010). Walking in two worlds: From elearningparadise to technologically locked-in. Cypriot Journal OfEducational Sciences, 5(4), 271-281.
17. Rosemary Thackeray, Brad L Neiger, Amanda K Smith and Sarah B Van Wagenen. Adoption and use of social media among public health departments. Department of Health Science, Brigham Young University, 221 Richards Building, Provo, UT, USA. BMC Public Health 2012, **12**:242.
18. Barat dastjerdi N and Sayadi S. The relationship between the use of social networks on Internet addiction and depression in students of Isfahan University of message. Journal of Research in Behavioral Sciences, Period 10, Number 5, 1391. 332- 341. (In Persian)
19. Khosroshahi H and Azargon N. The impact of social networks (Facebook) social identity Azad University of Tehran East.media Studies, Eighth year, Number twenty first, summer 1392, 1-20. (Persian)

[Downloaded from rsj.iums.ac.ir on 2026-10-15]

Survey of social networking usage and its relationship with the study status of students of Ilam universities 2015

Zahra Delshadi: Student Research Committee, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran delshadi.z@yahoo.com

Mostafa Qorbani: Department of Community Medicine, School of Medicine, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran and Chronic Diseases Research Center, Endocrinology and Metabolism Population Sciences Institute, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran mqorbani1379@yahoo.com

Mohamad Delshadi: MsC of Clinical Psychology, Azad University, Ilam, Iran Moh.delshadi @yahoo.com

Omid Safari: Departments of pediatrics, School of Medicine, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran omidsafari50@gmail.com

Tahereh Pashaei: Social Determinants of Health Research Center, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran. pashaeit@gmail.com

Morteza Mansourian: Corresponding Author: Department of Health Education and Promotion, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran mansourian55@yahoo.com

Background and Objective: The aim of this study was survey of social networking usage and its relationship with the study status of students of Ilam universities 2015.

Materials and Methods: In this cross-sectional study, 400 students of Ilam universities were selected by simple random sampling method. After data entrance to the SPSS software, the data were analyzed by Pearson correlation test, linear regression, ANOWA and chi-square test.

Results: The use of social networking in 25.5% of students at a high level, 63.8% on average and 10.8 % were low and 11% of students at the high school situation, 76% on average and 13 % as low. Between the use of social networks and there was no significant correlation between students' academic achievement ($P>0.05$). Between the use of social networks and student age, gender and occupation there was a significant relationship mother students ($P<0.05$).

Conclusion: Direct correlation between the use of social networks and the students there, this correlation was incomplete and of low intensity. This means that the use of social networks is more intense than the lower educational status and this association was not significant. It seems that due to the expansion of interpersonal communication, use of social networks has created for student satisfaction and their users are increasing day by day.

Key Words: Social Networks, study status, Students

[Downloaded from rsj.iums.ac.ir on 2026-10-15]